

Børne- og Undervisningsudvalget

ERHVERVS MINISTEREN

25. marts 2020

Besvarelse af spørgsmål 207 alm. del stillet af udvalget den 26. februar 2020 efter ønske fra Karsten Hønge (SF).

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Vil ministeren oplyse, hvor mange lærepladser der er skabt på baggrund af sociale klausuler i hhv. stat, regioner og kommuner?

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Svar:

Spørgsmålet besvares af Erhvervsministeriet, idet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ligger inde med oplysninger herom.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har bemærket følgende:

I Danmark gælder der et ”følg- eller forklar”-princip om sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i offentlige udbud, dvs. kontraktklausuler, der fastlægger, at leverandøren skal benytte elever i opgaveløsningen.

Formålet med princippet er at øge brugen af uddannelses- og praktikpladser i offentlige udbud. Princippet blev indført for statslige ordregivere i 2013 og udvidet til kommunerne og regionerne ved økonomiaftalen for 2014. Princippet indebærer, at offentlige ordregivere i relevante udbud skal anvende sociale klausuler eller forklare, hvorfor de ikke gør det.

Der gælder således ikke et lovkrav om, at offentlige ordregivere *skal* benytte sig af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i offentlige udbud, men de er forpligtede til at overveje brugen heraf.

De omfattede ”relevante udbud” er i dag bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, hvor kontrakten udføres i Danmark og har en varighed på minimum 6 måneder og en kontraktværdi på mindst 5 mio. kr. ekskl. moms og/eller en lønsam på 4 mio. kr. Desuden skal tjenesteydelseskontrakter have et driftselement.

Sociale klausuler anvendt i staten

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemførte i 2017 en undersøgelse af, hvor mange statslige praktikpladser, som er oprettet i forbindelse med de opgaver, hvor der indgår sociale klausuler.

Med baggrund i undersøgelsen blev det anslået, at det samlede antal praktikpladser i tilknytning til de pågældende opgaver var ca. 2.380 for staten i hele perioden 2013 til 2016, jf. tabel 1.

Tabel 1 Antal praktikpladser i fm. statslige ordrer fordelt på år

Årstal	Omregnet antal praktikpladser
2013*	ca. 340
2014	ca. 580
2015	272
2016	1.186
Samlet 2015-2016	1.458
Samlet 2013-2016	ca. 2.380

Note: *For 2013 er der kun regnet fra 1. februar til 31. december, da følg eller forklar-princippet først var gældende fra 1. februar 2013.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse "Evaluering af følg eller forklar-princippet om sociale klausuler for statslige ordregivere" (2017).

Opgørelsen er forbundet med usikkerhed, idet den bygger på selvrapporterede data fra statslige ordregivere, hvor ordregiverne både kan angive antallet af praktikpladser i antal og i årsværk. Det er her lagt til grund, at en praktikplads svarer til ca. et halvt årsværk.

Analysen kan ikke læses sådan, at anvendelsen af sociale klausuler har bidraget til praktikpladser i den angivne størrelsesorden. Andre forhold kan også have bidraget, eksempelvis AUB-ordningen.

Sociale klausuler anvendt i kommuner og regioner

Der er ikke nogen offentliggjorte opgørelser over, hvor mange elever og/eller lærlingepladser, der er oprettet i forbindelse med kommunernes og regionernes sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler.

Kommunernes Landsforening foretog imidlertid en undersøgelse af anvendelsen af sociale klausuler tilbage i 2014.¹ Undersøgelsen viste, at 61 pct. af kommunerne i undersøgelsen anvendte sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i relevante udbud, mens 15 pct. af kommunerne anvendte frivillige partnerskabsaftaler i stedet for sociale klausuler.

En opgørelse fra Danske Regioner fra 2017 viser desuden, at der i forbindelse med sygehusbyggerier samt kvalitetsfonds- og regionalfinansierede

¹ Notat af Kommunernes Landsforening: "Opsamling på spørgeskemaundersøgelse om kommunernes brug af arbejdsklausuler og sociale klausuler i udbud", 2015

projekter er oprettet mere end 490 årsværk svarende til ca. 980 praktikpladser.² Opgørelsen omfatter det samlede antal årsværk fra projekternes start og frem til december 2016. En del af de opgjorte praktikpladser kan således være oprettet i tidligere år, ligesom en del af praktikpladserne i princippet kan være etableret forud for ”følg eller forklar”-princippet indførelse.

Der er ikke siden gennemført undersøgelser af lærepladser i forbindelse med sociale klausuler på Erhvervsministeriets område, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ikke kendskab til andre nyere undersøgelser af lærepladser skabt på baggrund af sociale klausuler.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup

² Danske Regioner: ”Regionernes resultater – Danske Regioner 2007-2017”, 2017